

Rudolphus Nicolai

Geboren: oktober 1770

Overleden: 20-10-1831

Predikant te: 1793-1797: Wons
1797-1806: Lollum
1806-1812: Arum
1812-1831: Ried en Boer

Geschriften: 1. Theses philosophicae
2. Theses theologicae et exegeticae

Levensbeschrijving

Rudolphus Nicolai werd geboren in Leeuwarden in 1770. Hij werd daar op 31 augustus van dat jaar gedoopt in de Nederduits Hervormde Gemeente. Als doopnaam kreeg hij Roeloff, naar zijn grootvader, maar hij noemde zichzelf altijd Rudolphus. Hij was de derde van zes kinderen van de uit Drogeham afkomstige Sytse Roelofs Nicolaij (1736-1779), decoratie- en rijtuigschilder en Neeltje Hendriks Zijlstra (1744-1807).

Toen Rudolphus 9 jaar oud was overleed zijn vader Sytse aan de rode hond. Dit moet een aangrijpende gebeurtenis in zijn leven zijn geweest. Hij koos niet zoals zijn oudere broer voor het vak van decoratieschilder, maar hij maakte de keuze om predikant te worden. Omstreeks 1788 werd hij te Franeker ingeschreven als student theologie. Overigens sloot Napoleon in 1811 deze enige Friese universiteit.

In 1791 schreef Rudolphus tezamen met Antonius Chaudoir "Theses philosophicae". Rudolphus Nicolai wordt genoemd in het boek de "Maandelykse uittreksels of boekenzaal der geleerde Waereld, 156e deel, januari 1793" (zie citaat hieronder). Daarin werd verslag gedaan van zijn examenaanvraag: op 8 april 1792 diende Rudolphus in Bolsward zijn aanvraag in om examen theologie te doen. Waarschijnlijk studeerde hij in 1793 af.

Citaat: "*BOLSWARD. In onze eerste classicaale samenkomste, op den 8 april, stelde zich voor onze Vergadering, de heer S.S. Theologiae Studiosus Rudolphus Nicolai, Leovardia Frisius, verzoekende in een volgende Vergadering tot het Examen toegelaaten te worden: gemelde Heer zijne vereischte, zo Kerkelyke als Akademische getuigschriften van de Hooge School van Franeker, overgeevende, wierden deselve zo voldoende en allerloflykst bevonden, dat de Vergadering geen zwaarigheid maakte, dat verzoek gereedelyk toe te staan; zynde tot Examinatoren verkooren de Wel Eerw. Heere B. Ringnalda en H. Cannegieter, waardige Euangeliedinaars te Hindelopen en te Parrega, die aan den Examinandus tot een*

Proeftekst hebben opgegeven Hebr: VII: 25, tot onderzoek in de gewyde taalen, in 't Hebr. Ps.III, en in 't Grieksch Hebr. IV."

Vervolgens schreef Rudolphus tussen 1790-1793 (uitgegeven te Franeker) tezamen met Johannes van Voorst (later hoogleraar theologie, Franeker), Lucas Suringar (hoogleraar theologie, Leiden), Nicolaus Vlieg en Bernardus Verwey "Theses theologicae et exegeticae"

Niet lang na het schrijven van dit geschrift werd Rudolphus predikant te Wons-Engwier 1793-1797. Tijdens zijn studie in Franeker ontmoette hij waarschijnlijk zijn echtgenote Aagje Wijtema (1771-1842), die uit Franeker kwam. Zij trouwden in de gemeente Wons (waar hij predikant was) op 9 juni 1794. Aagje was een dochter van Douwe Wijtema en Jetske Draisma. Uit hun huwelijk werden uiteindelijk 4 dochters en 2 zoons geboren: Jetske Nicolai (1795), Neeltje Nicolai (1797), Sytske Nicolai (1799), Douwe Wijtema Nicolai (1802) Hendrika Hansina Nicolai (1810) en Sytze Nicolai (1813).

Na drie jaar dienst als predikant te Wons werd Rudolphus predikant in Lollum van 1797-1806. Vanaf november 1806 kreeg hij een betrekking in Arum en nam daar afscheid op 8 december 1811. Als laatste en langste was hij predikant te Ried-Boer in de periode 1812-1831. In Ried overleed hij uiteindelijk aan een kortstondige ziekte op 20 oktober 1831 op 61-jarige leeftijd.

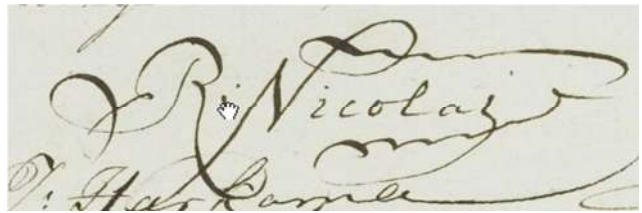
Naast dat Rudolphus predikant was, was hij langere tijd secretaris van de Landbouwcommissie van Vriesland van 1811 tot ongeveer 1814.

Op 8 mei 1805 werd hij vereerd door de maatschappij van landbouw te Amsterdam met een zilveren tabaksdoos met naam en vignet voor het beantwoorden van een prijsvraag over behandeling van de winterzaden in zaaigrond.

Hieronder, aan de linkerkant, staat het origineel vermeld van het eerder genoemde citaat uit de "Maandelykse uittreksels of boekenzaal der geleerde Waaereld, 156e deel, januari 1793". Aan de rechterkant staan twee handtekeningen van Rudolphus Nicolai. Een die hij zette onder de geboorteakte van zijn zoon Sytze Nicolai op 17 november 1813 en daaronder een die hij in 1827 onder de huwelijksakte van zijn dochter Sytske Nicolai zette. Helemaal onderaan staat de overlijdensadvertentie van Rudolphus Nicolai uit de "Leeuwarder Courant", ondertekend door zijn vrouw Aagje Wijtema.

BOLSWARD EN WORKUM.

BOLSWARD. In onze eerste Clasfcaale fa-
menkomfte, op den 8 April, ftelde zich voor
onze Vergadering, de Heer S. S. Theologie
Studiofus **RUDOLPHUS NICOLAI**, *Leoardia Fritfus*,
verzoekende in een volgende Vergadering tot
het Examen toegelaaten te worden: gemelde
Heer zyne vereifchte, zo Kerkelyke als Acade-
mifche getuigfchriften van de Hooge School van
Franeker, overgeevende, wierden dezelve zo
voldoende en allerlofelykft bevonden, dat de ver-
gadering geen zwaarigheid maakfte, dat verzoek
gereedelyk toe te ftaan; zynde tot Examinatoren
verkooren de Wel Eerw. Heere B. RINGNALDA
en H. CANNEGIETER, waardige Euangeliedie-
naars te *Hindelopen* en te *Parrega*, die aan den
Examinandus tot een Proeftekst hebben opgege-
ven.

•• Het behagde der Alwijze Voorzienigheid, heden avond omftreeks negen ure,
mijnen hartetijk geliefden Echtvriend, RUDOLPHUS NICOLAI, in leven Predikant
te Ried en Boer, na eene kortftondige ziekte, in den ouderdom van ruim een en
zestig jaren, van mijne zijde weg te nemen. — Zeven en derig jaren mogt ik met
hem door eenen gelukkigen echt vereenigd zijn; elk, die den waardigen man gekend
heeft, kan befeffen wat ik, met mijne kinderen en verdere betrekkingen, in dien vriend
der menschen verlies. — Doch de hoop, dat hij met zijne vroegere ontsipenen, die
hemelfche rust geniet, welke bij zoo dikwijls aan anderen fchetste, doet mij hem
met een geloovig oog nastaren.
A. NICOLAI, Geb. WIJTEMA.
Ried, den 20 October 1831. *Mede uit naam mijner Kinderen.*

*Geschreven door Martijn Zwebe (1979), afstammeling van Rudolphus Nicolai via
zijn zoon Douwe Wijtema Nicolai (1802), kunst- en rijtuigschilder.*

Bronnen

1. Gen. Jierb. 2000 75.
2. Theses philosophicae (1791), geschreven door Rudolphus Nicolai en Antonius Choudoir.
3. Theses theologicae et exegeticae (1790-1793) (uitgegeven te Franeker) ge-
schreven door Rudolphus Nicolai tezamen met Johannes van Voorst, Lucas
Suringar, Nicolaus Vlieg en Bernardus Verwey.
4. www.tresoar.nl
5. www.biografischportaal.nl - bioportnummer 85520698
6. www.allefriezen.nl